

# MÜSTƏZADLAR

## Nəbatî Əbülqasım

<http://www.kitablar.com>

<http://www.kitablar.org/>

Ey sünbülü-tərdən üzünə pərdə tutanım,  
Ey qönçə dəhanım,  
Pərvanə kimi başına qoy bircə dolanım,  
Ey ruhi-rəvanım.  
Etdin bu qədər cövrü cəfa bir neçə ildə,  
Heç bircə dedim uf?!  
İndi dəxi, billah, üzülüb tabü təvanım,  
Qalmıb dəxi canım!  
Yandırma məni atəşi hicranə, yazıqsan,  
Ahım səni odlar!  
Sənsiz gecələr ərşə çıxıb ahü fəğanım,  
Ey qaşı kamanım.  
Görkəc məni bir tünd keçib, bir geri baxsan.  
Ollam genə Məcnun.  
Vəhşi kimi kuhi oluram, budu gümanım,  
Artar genə şanım.  
Bilsəm ki, yəqin verməmişən kami-rəqibi,  
Durram, itin ollam.  
Amma görürəm vermişən, artıq nə inamım  
Qanım ki, inanım?!  
Əhdim bu idi dərdi-dilim eyləyim izhar  
Hər vəqt səni görsəm.  
Çünki səni gördüm, qurudu, qalmadı qanım,

Lal oldu zəbanım.  
Fikrim budu kim, eyləyəsən bir oxa qurban  
Bu aşiqi-zari.  
Yerdən yerə çırpım özümü, xakə bulanım,  
Al qanə boyanım.  
Tökdün pərü balimi mənim, indi qovursan,  
İnsafına qurban.  
Qoy künci-qəfəsdə məni bir rahat uzanım,  
Öz halıma yanım.  
Rindani-xərabatə nə lazım edəm izhar,  
Mən dərdimi, yarəb!  
Məlumdur onlarə bütün sudü ziyanım,  
Hər razi-nihanım.  
Dərdi demək asandır, əgər olsa Ərəstu,  
Loqmanü Fəlatun.  
İndi ki, olar yox, bir utan, kəsmə amanım,  
Ey əşki-rəvanım.  
Loqmanü Fəlatunü Ərəstu edə bilməz  
Bu dərdə müdava.  
Azdırdı məni bu qələmi-mişkfişanım,  
Döndərdi inanım.  
Etsə edəcək sərvəri-küll sahibi-Düldül,  
Oldum genə bülbül.  
Gəldikcə nəfəs mədh eləsəm, vardı bəyanım,  
Açıqdı lisanım.  
Qurtar məni bu möhnətü qəm, dərdü ələmdən,  
Ey miri-hidayət!  
Bir guşeyi-çəşm et mənə, ey şahi-cəhanım,  
Ey ərşməkanım.  
Sərf etdi rəhi-eşqə təmam ömrü Nəbatı  
Bu dari-fənadə.  
Bir yol demədi, ey canı daş, heyfdi canım,  
Gəl-gəl bir usanım!

Leyla təki yüz işvə ilə, ey büti-mövvzun,  
Etdin məni Məcnun.  
Şeyda oluban eyləmişəm mənzili hamun,  
Ey gözləri məftun.  
Təbbali-qəza döydü mənim adıma axır

Bu təbli-cünunu.  
Səhrayə salıb etdi məni kuhdə məskun,  
Bu gərdişi-gərdun,  
Gəl bir nəzər et halimə, ey afəti-canım,  
Yandım, nə deyim, ah!  
Çox da belə biçarəni gəl etmə digərgun,  
Qoyma belə məhzun.  
Məşuq qılar cövrü cəfa aşiqə həqqa,  
Adətdir əzəldən.  
Amma nə deyim, görməmişəm mən belə qanun,  
Yox mən kimi məğbun.  
İzhar elədim dərdi-dilim cümlə təbibə,  
Dəm vurdu ölümdən.  
Fəryadıma yet sən özün, ey qadiri-biçun,  
«Bissad və binnun!»  
Dur, şəhri-fəna seyrinə get, tərki-vücut et,  
Ey aşiqi-müştaq.  
Təsir eləməz marə, bəli, ayətü əfsun,  
Ta olmasa məkfun.  
Eşq əhlinin əhvalına yet, eşqə düşəndən  
Biganə nə bilsin.  
Həddad bilir kim, necədir gərmiyi-kanun,  
Pərvaneyi-məscun.  
Bu atəşi-cansuzu elə sərdü səlamət,  
Mən acizə, yarəb.  
Səbrim kəsilibdir, görürəm bəxtimi varun,  
Çün taleyi-Qarun.  
Dörd canibidən nəfsü həva mərkəzi-ruhu  
Qılmışdı əhatə.  
Təxsir edəcək mülki-dili ləşkəri-Firon,  
Ku Musiyü Harun?  
Ənqa kimi bəs dövr elədim çərxə müqabil,  
Yetdim bu məqamə.  
Haşa ki, əgər bir də olam aqilə məqrun,  
Mən saniyi-Məcnun.  
Ol qaibü məstur, gözüm, cümlə nəzərdən,  
Ol Xizr Nəbitək.  
Ta hasil olub eyni-yəqin, kaşf ola məzmun,  
Həm «kaf» ilə həm «nun».[1]  
Ol dəm ki, sataşdı gözüm ol daneyi-xalə,

Huş uçdu sərimdən.  
Saldın bu şərab içrə məgər sən necə əfyun,  
Oldum belə dilxun?!  
Çoxdandı qəbul eyləmişəm guşeyi-izlət,  
Məqsudimə yetmən.  
Bu meykədədə yoxdu məgər badeyi-gülğun,  
Bir sağəri-məşhun?!  
Yox nəşeyi-sərşar cahan içrə, Nəbati,  
Əfsanə danışma!  
Get, xirqəni çək başına manəndi-Fəlatun  
Kim, yox belə məcun!

[İstinad 1: Qurandakı «kun fəyəkun» ifadəsinə işarədir. Orada deyilir ki, allah kainatı xəlq edərkən «kun» (ol), «fəyəkun» (və oldu) demişdir.]

Ta oldu sənin mehri-rüxün sünbülə mülhəq,  
Ey mahi-mütəbbəq!  
Sandım ki, günəş əbrə girib, oldu mübərrəq,  
Can oldu mühərrəq.  
Mah üzrə düşən nöqtəyi-xalın nə bələdir,  
Ey gözləri cadu!  
Heyrətdədi bu məsələdə cümlə müdəqqəq,  
Acizdilə mütləq.  
Bu dairədə nöqtəyi-pərkar qalıb mat,  
Şətrəncdə çün şah.  
Girdabi-bəla içrə sınıb ləngəri-zövrəq,  
Hərdəm deyər «həq-həq».  
Bir acizü dərvişə əgər mürşidi-eşqin  
Rüxsət verə, billah.  
İsbat edərim böylə ki, hamı deyə səddəq,  
Həm ərşi-müəlləq.  
Faş eyləmənəm mən dəxi əsrari-nihani,  
Yox, yox, qələt etdim.  
Get, get, qanını heç yerə tökdürmə bənəhəq,  
Ey cahilü əhməq!  
«Bismillah»ı dərk eyləməmiş «həmd»ə yüyürmə,  
Ey zahidi-gümrah.  
Sərkərdəsiz, aya, görünüb bağlana sancaq,  
Ləşkər tapa rövnəq?!  
Dəyməz iki dinarə sənin sövmü səlatın,

Sallanma behiştə.  
Qəflətdən oyan, aç gözüün, ol tazə müsəbbəq,  
Manəndi-Fərzəddəq.  
Keyfiyyəti-meyxanəni məsciddə kim anlar,  
Gəl, ol sözə vaqif.  
Aldatdı səni ciyfeyi-dünyayi-müzərrəq,  
Vur başına cün bəq.  
Hümmət elə, aç sinəmi, qıl nitqimi guya,  
Ey piri-xərabət.  
Bu leyli-düca içrə mənə qoyma müğərrəq.  
Ey sübhi-müfəlləq.  
Bu ərseyi-xunxardə dəm vurma, Nəbatı,  
Ol sakitü samit.  
Guya sənə kəşf olmayıb əsrari — «ənəlhəq»,  
Sən bilmədin əlhəq.

Ey qaş kəman, kipriyi ox, zülfü çəlipa,  
Ey gözləri şəhla,  
Billahi edər ləli-ləbin mürdəni ehya,  
Manəndi-Məsiha.  
Çək pərdəyə rüx, gün kimi göstərmə cəmalın  
Hər bisəri payə.  
Rəhm eylə mənə-acizə, ey sərvə-diləra,  
Ey dilbəri-ziba.  
Gəl mehrü vəfa üstə, unut cövrü cəfanı,  
Allahı seversən.  
Qurbanın olum, aşiqi gözdən belə salma,  
Təqsirimə qalma.  
Sənan kimi təsbihü ridanı oda saldım,  
Tərsa dedin, oldum.  
İndi deyəsən dur oda gir, məndə nə yara,  
Mövquf bir iyma...  
Yarəb, kimə izhar eləyim razi-nihanım,  
Od tutdum alışdım?  
Fikrim bu idi şəmə qılam razi-dil ifşa,  
Qəlbim dedi haşa.  
Ömrümdə əgər bir geca mehmanım olaydın,  
Ey şəmi-diləfruz,  
Məlun idim etsəydin əgər qeyrə təmaşa,  
Bir özgə təmənnə.

«Əlminnəti-lillah» oxudum «elmi-lədünni»  
Ustadı-əzəldən.  
Feyzi-nəzəri etdi məni qabili-əsma,  
Çün Xizri-müəlla.  
Ver hüsnünə ziynət, geyin istəbrəqü sündüs,  
Ey nuri-mühərrəq.  
Turi-nəzərimdə elə bir ləhzə təcəlla,  
Ta məhv ola Musa.  
Əfsus ki, aləmdə deyil dağ çapan oğlan  
Fərhadı-hünərmənd,  
Təlim verəydim ona mən dərsi--«səmena»  
Ta ayeyi-övfa  
Məcnun idi eşq əhlinin ustadı, həqiqət,  
Pirimdən eşitdim.  
Əfv eylə günahın sən onun, bari-xudaya,  
Üsləhu bi-Leyla.  
Hərçənd qaradağlıyam, yoxdu kəmalım,  
Müşküldü kəlamım,  
Hər fərddə məsturdu bir dürri-müsəffa,  
Yüz lölövü lala.  
Yandı ciyərim, bəsdı, fəqan etmə, Nəbatı,  
Bir ləhzə tut aram.  
Səhrayı-cünun içrə ol azadədil, amma  
Tut daməni-mövla.

Ey qönçədəhan, simbədən, dilbəri-tənnaz,  
Ey sərvı-sərəfraz!  
Öldüm dəxi, qurbanın olum, rəhm elə bir az,  
Bəsdır bu qədər naz.  
Yandım, külə döndüm, yanasan sən də mənimtək,  
Ey duxtəri-tərsa!  
O nakəs ilə olma dəxi həmdəmi həmrəz,  
Vallah, belə olmaz.  
Adəm kimi çoxdandı olub virdi-zəbanım,  
«Yarəbb zələmna».  
Amma ki, nə hasil o cəfəpişə inanmaz,  
Bir dəm mənə baxmaz...  
Sən böylə bilirdin ki, özün aşiq olubsan,  
Kül başına olsun,

Dur, üflə ocağı, bu odun yaşıdır, alışmaz,  
Özbaşına yanmaz.  
Min dağı əgər bir nəfəsə canıma qoysa,  
Bir «uf» demərəm mən.  
Amma onu gör, bircə məni yadına salmaz,  
Bir busəyə qıymaz.  
Qaldı dəxi çün məhşərə bu həsrəti-didar,  
Ey yari-vəfadar,  
Bari, hər iki ildə soruş halımı az-maz,  
Ya bircə kağız yaz.  
Tuti kimi fəryad elərəm xəstəvü rəncür,  
Bu künci-qəfəsdə.  
Bir püstə ilə kimsə məni yadına salmaz,  
Bir könlümü almaz.  
Ey bülbülü-biçarə, fəğan etmə dəmadəm,  
Səbr eylə, tut aram.  
Daim ki, qış olmaz, həmişə belə qalmaz,  
Əlbəttə, gələr yaz.  
Azdırma məni, seyri-gülüstana aparma,  
Ey həmdəmi-cani.  
Yüz fəsli-bahar olsa, mənim könlüm açılmaz,  
Bu kefdən ayılmaz.  
Yarım genə məndən küsübən acıq edibdir,  
Ox, ox, aman allah!  
Bilməm nə qılım, çarə nədir, bir üzün açmaz,  
Bir kəlmə danışmaz!  
Könlüm evini ləşkəri-qəm eylədi viran,  
Saqi, sənə qurban!  
Dur, ver ki, bu sısqa bir-iki cam ilə doymaz,  
Ta düşməsə qanmaz.  
Sal qülgülə bu günbədi-əflakə, xüruş et,  
Ey dəfzəni-çapük.  
Mütrüb, dəxi sən şədd elə bir nəğməyi-şahnaz,  
Ey mürği-xoşavaz!  
Hər nə deyəcəksən, deginən, canıma xoşdur  
Ey zahidi-bədkiş!  
Dəryayə daş at, ya qaya sal, zərrəcə daşmaz,  
Hər kiz ki, bulaşmaz.  
Baxma ki, belə acizü miskindi Nəbatı,  
Ey hey, həzər ondan!

Mövla bili yoxdur özütək rindü nəzərbaz,  
Əyyari-çəpəndaz.

Saqi, tut əlim kim, yetəsən ömri-kəmalə,  
Ver bircə piyalə.  
Düşdüm genə qəvvas kimi bəhri-xəyalə,  
Girdabi-mələlə.  
Könlüm quşu pərvazə gəlib, dövrə çıxıbdır,  
Qalxıbdı həvayə.  
Aya, görəsən harda şikar eyləyə, qalə,  
Ya kim tora salə?  
Dövr eylə, qanad çal, nəzər et, eylə tamaşa,  
Ya bəççeyi-Ənqa!  
Şayəd nəzərin uğraya bir türfə qəzalə,  
Bir hur misalə.  
Getdi, dəxi fəryad eləmə, huylama, gəlməz,  
Vəhşidi bu şahbaz.  
Düşdü görəsən hansı dağa, uçdu nə yalə,  
Ya qondu nə lalə?  
Bilməm nə qılım, çarə nədir, qalmışam aciz,  
Müşkül işə düşdüm.  
Huşum dağılıb, əql məəttəldi bu halə,  
Düşdüm əcəb alə.  
Çox cövr eləmə, tökmə gözüün yaşını hər dəm,  
Ey mürği-səhərxiz,  
Dur ki, düyün açıldı, bərat oldu həvalə,  
Gəldi necə nalə.  
Tökdü çiçəyin, verdi səmər nəxli-ümidin,  
Səbz oldu muradın.  
Əqd etdi mələklər səni ol qürsi-hilalə,  
Möhr oldu qəbalə.  
Bu neməti-üzma sənə gər olsa müyəssər,  
Ey aşiqi-məcnun!  
Əhd eylə, qonaq eylə məni bir kasa balə.  
Ya bircə piyalə.  
Saqi, mənə bir cam də ver, dövrü tamam et,  
Dur, qılma təəllül.  
Sübh oldu, gül üzrə saçılıb qətreysi-jalə,  
Gəlməkdədi lalə.

Divanə könül, qəm yemə bundan belə bir də,  
Həmd eylə xudayə.  
«Əlminnəti-lillah» ki, rəqib oldu izalə,  
Cüft oldu şəğalə.  
Yatma, dur oyan, aç gözüünü, etmə şəkərxab,  
Ey bülbüli-sərməst.  
Torpağə döşən, ərzini qıl badi-şimalə,  
Ol müşk-xisalə.  
Sinəmdə genə şölə çəkib nari-məhəbbət,  
İstər məni yaxsın.  
Həsərdi yanıq təşnə kimi abi-zülalə,  
Maildi vüsalə.  
Yarəb, görəsən lövhə yazıb katibi-qüdrət,  
Kim, vəslə yetəm mən?  
Əlbəttə ki, qadirdi xuda külli-fəalə,  
Hər əmri-məhalə.  
Əl çəkmə, Nəbati, nə qədər var isə canın,  
Mövla ətəyindən,  
Sal aləmi gözdən, yapış ol bəhri-cəlalə,  
Təyy oldu məqalə.

Etdi məni qəm tapdağı bir gözləri xummar,  
Bir dilbəri-əyyar.  
Saqi, mənə ver lütf ilə bir sağəri-sərşar,  
Qəmdən məni qurtar.  
Yox qayəti təqrir eləsəm min gecə-gündüz  
Şərhi-qəmi eşqi.  
Payanə yetişməz, nə qılım dərdi-dil izhar,  
Min gizli sözüm var.  
Etmün məni Məcnunə bərabər, sizi tari,  
Ey əhli-xərabat!  
Gördü neçə yol yarını ol aşiqi-cərrar,  
Ol sakini-kühsar.  
Allah bilir, mən kimi bir aşiqi-məhrum  
Dünyadə tapılmaz.  
Şahiddi bu əhvalə iki dideyi-xunbar,  
Həm ahi-şərərbar.  
Həmdəm dilərəm, çarə əcəldən qəmi-hicrə  
Gəlməz ki, nə hasil.

Qaldım belə bir dərd ilə bımunisü qəmxar,  
Biyarü mədədkar.  
Ey eşqə düşən aşiqi-biçarə, yəqin bil  
Kim, dadə yetən yox!  
Mən eyləmədim, doğrusu, allahıma iqrar  
Xoşdur mənə zünnar.  
Məsdud olub çar tərəfdən mənə, yaran.  
Əbvabi-fütuhət.  
Guya kəsilibdir mənə bir məhrəmi-əsrar  
Bir yari-vəfadar.  
Əfsunü füsunun əsəri olmadı hərgiz  
Ol türfə nigarə.  
Asan işimi virdü dua eylədi dişvar,  
Qaldım belə naçar.  
Nə əqldə kam oldu müyəssər, nə cünunda,  
Ey arifi-salik.  
Sən məndən eşit, bir gülə ol talibi-didar,  
Əyləş belə bikar.  
Faş etməginən sirrini hər cahili-xamə,  
Ol aşiqi-kamil.  
Sən olmaginən mən kimi hicranə giriftar,  
Məhcurü diləfkar.  
Hicran demiş oldum, qələm od tutdu alışdı  
Ahım şərərindən.  
Bir xəncəri-xunriz gətir, bağrımı bir yar,  
Bir gör ki, nələr var!  
Zəhr eylədilər bu iki gün dirliyi, billah,  
Mən acizi-zarə!  
Gör etdi məni cövr ilə bu çərxi-sitəmkar,  
Candan necə bizar!  
Çox etmə şikayət sitəmi-çərxdən, ey dil,  
Xoş şivə deyil bu.  
İstərsən əgər görməyəsən tənəyi-əğyar,  
Ah eyləmə zinhar!  
Ol səng-dilin başınə çox dönmə, Nəbati,  
Vallah ki, yanarsan?  
Tök qanlı sirişkin, deginən sidq ilə təkrar  
Ya Heydəri-Kərrar!

Ey qaməti şümşad, boyu sərv-i-sənubər,  
Ey şuxi-sitəmgər!  
Aya, görəsən var bu cahan içrə sərəsər,  
Bir gül sənə bənzər?  
Görcək səni mən, ey üzü gül, türresi sünbül,  
Cl hamıdan üzdüm.  
Gər hurü pəri ruyi-zəmini tuta yeksər,  
Könlüm səni istər.  
Ol dəm ki, sənin mehri-rüxün etdi təcəlla,  
Eşq oldu hüveyda.  
Cvvəl mən idim can edən ol atəşə məcmər,  
Məndən sora Azər.  
Səndən yetişib Xizr-Nəbi sirri-nihənə,  
Oldu mənə sabit.  
Billah, sən idin nazili-ayati-peyəmbər,  
Cibrilə musəvvər.  
Almış əlinə məşəli-xurşidi Məsiha,  
Gərdişdədi daim.  
Hər dəm çağırır sidq ilə, ya saqi-yi-kövsər,  
Ya xaceyi-Qənbər.  
Musa kim idi göstərə xəlqə yədi-beyza,  
Ey şahidi-qeybi?!  
«Hu-hu» deginən zahirü batində müqərrər,  
Ey rindi-qələndər.  
Qorxum budur amma ki, əgər saqi-yi-gülrəng,  
Dövr etsə müsəlsəl,  
Ariflərin əhvalın edən aləmə əzhər,  
Ol badeyi-əhmər.  
Mənsur-sifət şamü səba zikri-«ənəlhəq»  
Olmuş mənə adət.  
Məlum ki, yazmaz qələmi-xaliqi-əkbər  
Bir əmri mükərrər.  
Qaçmaq gərək ahəstə bu meydani-bələdən,  
Bir künci-nihənə.  
Bu ərsədə baş qoydu bəsa mərdi-dilavər,  
Çox sahibi-əfsər.  
Gör eşqi ki, qəvvəsi-bühar oldu Nəbati,  
Bifənni-səbahət.  
Dəryaləri seyr eylədi bir ləhzədə yeksər,  
Bihadiyü rəhbər.

Saqi, nə durubsan, elə bir rəqsi-hesabi,  
Ver badeyi-nabi.  
Azad elə bir cam ilə bu məstü xərabi,  
Pak eylə hesabi.  
Yaran, nə qılım qəm günü bir qeyr əlacım,  
Yox bədədən özgə.  
Bu qanı içib yad edərəm qönçə türabi,  
Ol ətrü gülabi.  
Od tutdu təmami bədənım yandı sərasər  
Bu nari-fəraqə.  
Mən neyləmişəm kim, çəkirəm munca əzabi,  
Bu cövrü itabi?  
Saqi, hələ bədməstlik etmək belə dəmdə  
Hərgiz deyil insaf.  
Yıxdın evimi, bir də at ol tiri-şəhabi,  
Ol bərqi-ləhabi.  
Ey mütrübi-xoşxan, elə bir rəqsi-müxalif,  
Canım sənə qurban.  
Tök zülfünü, əfşan elə ol çətri-qübabi,  
Ver kakilə tabi.  
Hər vəqt ki, düşər yadımə ol nərgisi-məxmur,  
Ey lalə üzarım.  
Ləbriz edərəm qan ilə bu çeşmi-pürabi,  
Bu mənzili-xabi.  
Ey vadiyi-vəhdətdə qalan aşiqi-məhcur,  
Sərgəştəvü rəncur,  
Meyxanədə get rəhn elə Quranü kitabı,  
Qaldır bu hicabi.  
Qoyma məni, müşküldü, qalam zarü pərişan,  
Ey məzhəri-bari.  
Göstər mənə öz nurin ilə rahi-səvabi,  
Fəth eylə bu babi.  
Məndən sora billəm ki, qalır başına dağlar,  
«Məcnun» deyər, ağlar!  
Ax, yadımə saldın genə əyyami-şəbabi,  
Çək-çək bu tənabi![1]  
Bu mülki-Qəradağdə bir aşiqi-üryan  
Həmvarə gərəkdir.

Nə bəngi ola, nə ola yaquti-müzabi,  
Nə cami-şərabı.  
Hər aşiqi gördüm, elədim dərdimi izhar,  
Chvalimə yandı.  
Bir ah çəkib, çaldı yerə çəngü rübabi,  
Verdi bu cavabi:  
Hərçənd ki, bimari-qəmi-eşqə dəva yox,  
Bir söz deyim əmma.  
Yeydir bu mərizə genə behdanə lüabi  
Ya şərbəti-abi.  
Təftiş edə bir kimsə ki, bu aşiqi-üryan  
Sakindi nə yerdə.  
Gəl Üştibinə, tıx üzümü, nari, doşabi,  
At taxçıya qabi!  
Bəsdır bu qədər ağlama, biçarə Nəbati,  
Dildardən ayrı.  
Zikr eylə dəmadəm genə bu ərşcənabi  
Bir Xizr-niqabi.  
Qəm dəfinə, saqi, mənə bir cami-ləbaləb  
Qıl lütfü inayət.  
Xunab yedirmə mənə, çək şişə kəbabi,  
Ver cami-şərabı.  
Ol guşeyi-çəşmində olan xali-siyahın  
Düşməndi bu canə.  
Qoysan yeyərəm mən bu dəm ol nəhs qürabi,  
Çox çoxdu səvabi.

[İstinad 1: Rəvayətə görə, keçmişdə gözəl nitqə malik bir şah var imiş. Məclislərdə müəyyən məsələ barəsində bəhs edərkən, hamıya qalib gələr, lakin axırda qeyri-adi bir hərəkət və ya münasib olmayan sözlə bütün işləri korlamış. Bir dəfə yenə də mühüm bir dövlət məsələsi barədə danışmaq olacaqmış. Vəzir ona deyir ki, qoy sən qarnına bir ip bağlayıb taxtın arxasında gizlənir. Danışmaq zamanı harda ipi çəksəm, dərhal dayan. Şah buna razı olur. Mübahisə qələbə ilə sona yetəndə, vəzir ipi çəkir, şah dayanır. Qonaqlar gedəndən sonra vəzir soruşur ki, ipi çəkməsəydin, nə deyəcəkdin? Şah cavab verir ki, deyəcəkdin sizin də qarnınıza ip bağlayıblar? Nəbati həmin rəvayətə işarə edir və uzun danışdığı üçün «ipi çək» deyir.]